

όσο και ο γιος της, ο Θόδωρος, δεν πιστεύουν σε πιθανές τραγικές συνέπειες του πολέμου. Κατά την αντίληψή τους, ο μύθος που δημιουργείται τρομοκρατεί τους ανθρώπους κι όχι τόσο η αγριότητα των κατακτητών. Η κυρά Εκάβη συνηθισμένη σε πολεμικές αναμετρήσεις, προσπαθεί να διατηρήσει την ηρεμία και την ψυχική της ισορροπία.

Ο συγγραφέας μέσα από την επιδέξια χρήση της τεχνικής των αντίθετων χαρακτήρων (Νίνα – κυρά Εκάβη) δημιουργεί εικόνες έντασης και ζωντάνιας φωτίζοντας ολόπλευρα την εικόνα της κεντρικής του ηρωίδας, της Νίνας. Στη συνέχεια, η αφηγήτρια-ηρωίδα και δια μέσου αυτής και ο ίδιος ο συγγραφέας παρουσιάζει μια σειρά από δευτερεύοντα πρόσωπα του οικογενειακού περιβάλλοντος της Νίνας που όλα μαζί, το κάθε πρόσωπο με το δικό του ξεχωριστό στοιχείο, στοιχειοθετούν και ολοκληρώνουν την ατμόσφαιρα. Η θεία Κατίγκω, συγγενικό πρόσωπο της Νίνας, αποδοκιμάζει τη στάση της κυρά-Εκάβης και υιοθετώντας την ίδια νοοτροπία με εκείνη της ηρωίδας του μυθιστορήματος, αγωνιώντας για την τύχη των παιδιών της. Η εμφάνιση του Αντώνη με τη στολή που το μεταξικό καθεστώς επέβαλε στη νεολαία, ρίχνει φως σε πτυχές του σκληρού δικτατορικού καθεστώτος της εποχής και παράλληλα αντιπαραθέτει στην παιδική αφέλεια και άγνοια τη δεινότητα της κατάστασης που επιτείνεται από την αναγγελία και την έναρξη του πολέμου και στην Ελλάδα. Η αφηγήτρια με έμμεσο και ειρωνικό τρόπο εκφράζει τη δυσaréσκειά της απέναντι στη δικτατορία του Μεταξά και τις πρακτικές της (π.χ. κρέμασμα της σημαίας). Η κρισιμότητα της κατάστασης αλλά και η μετατόπιση του ενδιαφέροντος στα εθνικά θέματα θα αποσιωπήσουν τέτοιου είδους τυπικές κατά την αφηγήτρια ενέργειες και θα στρέψουν το ενδιαφέρον στον πόλεμο. Με ειρωνική διάθεση εκφράζει την άποψη ότι ο πόλεμος που γενικά θεωρείται ως κάτι κακό και θλιβερό, είναι στην προκειμένη περίπτωση κάτι καλό αφού συντελεί στην αποδυνάμωση του καθεστώτος Μεταξά και με ανακούφιση αναφωνεί «ουδέν κακόν αμιγές καλού», ενώ στη συνέχεια παρακολουθούμε και τη δική της σταδιακή αλλαγή καθώς στο τέλος επέρχεται ένα είδος αποκατάστασης της ψυχικής της τρικυμίας που τη βοηθά να συνεχίσει να ζει και να υπομένει με θάρρος και χιούμορ τα πάθη που αναμένονται. Η αλλαγή αυτή στο ήθος της ίσως οφείλεται στην εκ μέρους της συνειδητοποίηση ότι δε μπορεί να αλλάξει τη ροή των πραγμάτων και γεγονότων και πρέπει να αμυνθεί για να ανταπεξέλθει στις επερχόμενες συμφορές.

### Γλώσσα

Η γλώσσα του συγγραφέα με την έντονη προφορικότητα και τη χρησιμοποίηση λέξεων και χαρακτηριστικών εκφράσεων της καθημερινής ομιλίας κερδίζει σε ζωντάνια ενώ παράλληλα δημιουργεί μπροστά μας παραστατικές δυναμικές εικόνες που κρατούν από την αρχή ως το τέλος αμείωτο το ενδιαφέρον. Χαρακτηριστικές λαϊκές εκφράσεις, όπως «χρωστάς της Μιχαλούς», «για του Μπούφου έφεξε» αποφορτίζουν κάπως τη βαριά μελαγχολική ατμόσφαιρα που έχει δημιουργηθεί από την είδηση του πολέμου και προσδίδουν χιουμοριστικό ύφος στην όλη σύνθεση.

### Ύφος / Μορφή

Ο συγγραφέας καταφεύγει στη χρήση του άντικου προσώπου και προτιμά την τεχνική της εσωτερικής εστίασης, όπου ο αφηγητής συμμετέχει ενεργά στα περιστατικά και στα γεγονότα της ιστορίας. Στη συγκεκριμένη περίπτωση πίσω από την αφηγήτρια βρίσκεται η βασική ηρωίδα του μυθιστορήματος, η ίδια η Νίνα. Τέλος, ως προς την περιγραφή και σκιαγράφηση των βασικών προσώπων (κυρίως στη σκηνή του Αντώνη και της Νίνας) μπορούμε να πούμε πως ο συγγραφέας συνδυάζει ποικιλότητα τόσο τη στατική όσο και τη δυναμική – άμεση παρουσίαση. Ο Αντώνης παρουσιάζεται στατικά μέσα από την περιγραφή και τους χαρακτηρισμούς που του αποδίδει η ίδια η Νίνα ενώ σε ελάχιστα σημεία, κυρίως όταν μεταστρέφεται εσωτερικά, παρακολουθούμε τους λόγους του χωρίς την παρέμβαση της αφηγήτριας. Αντίθετα, ο χαρακτήρας και το ήθος της κεντρικής ηρωίδας αφήνεται να φανεί μέσα από τις συγκεχυμένες αντιδράσεις της, μέσα από τα λόγια της, την καταγραφή των εσωτερικών της ανησυχιών και από τις ενέργειές της.

**1η Ενότητα** («Η Κασσιάτη... να μείνουμε ουδέτεροι»): Χρόνος: λίγες μέρες λίγο πριν από το ξέσπασμα του Β' Παγκοσμίου πολέμου και στην Ελλάδα. Χώρος: αρχικά είναι το καφενείο κι αργότερα το σπίτι της Νίνας. Το καφενείο είναι ο χώρος συγκέντρωσης των ανθρώπων της εποχής μέσα στον οποίο οι απλοί άνθρωποι της καθημερινότητας συζητούν. Ο Β' παγκόσμιος πόλεμος είναι το μοναδικό θέμα που απασχολεί τους ανθρώπους καθώς είναι διάχυτη η φήμη για πιθανότητα κήρυξης του και στην Ελλάδα. Χαρακτηριστική είναι η στάση που κρατά ο Αντώνης, ο άντρας της Νίνας, ο οποίος σε αντίθεση με το υπόλοιπο πλήθος δεν πιστεύει στην άμεση κήρυξη του πολέμου, από τη στιγμή που οι ίδιοι οι Γερμανοί, όπως υποστηρίζει, γαλουχημένοι με ελληνική παιδεία και ελληνικά συγγράμματα, τρέφουν αισθήματα φιλίας προς τους Έλληνες. Η στάση του αποτελεί τραγική ειρωνεία καθώς ο ίδιος μοιάζει να αγνοεί τους πραγματικούς κινδύνους της επικείμενης σύρραξης με τους Γερμανούς ενώ όλοι οι άλλοι παρουσιάζονται σαν να την περιμένουν, σαν να αποτελεί ένα κοινό μυστικό που ωστόσο κανείς δεν τολμά να ομολογήσει δημόσια. Η προβολή της στάσης αυτής του Αντώνη στο συγκεκριμένο σημείο τοποθετείται σκόπιμα προκειμένου να καταστεί φανερή η αντίθεση με τη μεταγενέστερη συμπεριφορά του και στάση του.

**2η ενότητα** («Μα κανένας μας δεν το περίμενε... απ' την κακή φύτρα του Φώτη»): Από το χώρο του καφενείου η ματιά του αναγνώστη μετατοπίζεται άμεσα στον οικογενειακό χώρο του σπιτιού της Νίνας και στην καταγραφή των αντιδράσεων των διαφόρων προσώπων στην αναγγελία του πολέμου. Εδώ επικρατεί η κυρίαρχη μορφή της Νίνας που τρομοκρατημένη από την ιδέα του πολέμου και των συνεπειών της διακατέχεται από συγκεχυμένα συναισθήματα και σπασμωδικές αντιδράσεις. Η καταγραφή των εσωτερικών της αντιδράσεων και διακυμάνσεων γίνεται με παραστατικό τρόπο από την αφηγήτρια και δίνεται η δυνατότητα στον αναγνώστη να σχηματίσει την προσωπική του άποψη για την ηρωίδα. Η Νίνα ανησυχεί για τον άνδρα της, για την πιθανή αντίδρασή του, ίσως και απογοήτευσή του μπροστά στο τετελεσμένο γεγονός του πολέμου, ανησυχεί για την υγεία του και τις επιπτώσεις της απρόσμενης είδησης πάνω σ' αυτήν ενώ παράλληλα το ενδιαφέρον της αγκαλιάζει και την υπηρέτρια την οποία σκέφτεται να στείλει κοντά στα αγαπημένα της πρόσωπα που πιθανόν να την έχουν ανάγκη. Ωστόσο, η συμπεριφορά της αλλάζει απέναντι στην κόρη της και γεμάτη από οργή για την απάθειά της μπροστά στη δυσμενή αυτή κατάσταση καταφεύγει στον ξυλοδαρμό ως μέσο παιδαγωγικό και προτρεπτικό. Η Νίνα δεν είναι η κακή μητέρα η οποία χρησιμοποιεί τη βία. Είναι η απελπισμένη μάνα που εξοργίζεται με την παθητικότητα της κόρης της και τη χτυπά για να την αφυπνίσει και να της υπενθυμίσει το σεβασμό που πρέπει να τρέφει προς το πρόσωπό της.

**3η ενότητα** («Μα τη στιγμή ... ούτε ήθελα να φανταστώ το μέλλον»): Η αφηγήτρια προσπαθεί να εκτονώσει τη δραματική ένταση της προηγούμενης σκηνής με την άμεση εναλλαγή των προσώπων και τη μετατόπιση του ενδιαφέροντος πια στο πρόσωπο του Αντώνη και τη μεταστροφή της συμπεριφοράς του. Η προηγούμενη εφησυχαστική διάθεση που τον διακατείχε σχετικά με τα φιλελληνικά αισθήματα του Χίτλερ και την ευμένειά του απέναντι στην Ελλάδα έχει μετατραπεί σε οργή και αγανάκτηση αλλά και σε αγωνιστική διάθεση και προσδοκία για αναμενόμενη νίκη της Ελλάδας. Η αφηγήτρια παρουσιάζει τις δικές της εσωτερικές σκέψεις και σταδιακές αντιδράσεις απέναντι στη θεαματική μεταμπίεση του συζύγου της κατορθώνει να μας δώσει μια ολοκληρωμένη εικόνα του χαρακτήρα του. Η αναπόληση της νεότητας και της δύναμης που μέσα της εμπερικλείει αλλά και η ασίγαστη αγάπη για την ελευθερία και την ελεύθερη πατρίδα κατακλύζουν τη σκηνή και διακριτικά προσθέτουν στοιχεία – πινελιές στη σκιαγράφηση των ηρώων.

**4η ενότητα** («Πάνω στην ώρα έφτασε... δε με νοιάζει για τίποτα»): Η συναισθηματική αποφόρτιση επιτυγχάνεται με την εμφάνιση της κυρά-Εκάβης η οποία, σε αντίθεση με την κεντρική ηρωίδα-αφηγήτρια, τη Νίνα, είναι κεφάτη και ασυγκίνητη μπροστά στην κήρυξη του πολέμου. Τόσο η ίδια